

Dk. Knut Heim, Mithali, Hotuba ya 16, Mithali 28-29

© 2024 Knut Heim na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. Knut Heim katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Mithali. Hiki ni kipindi namba 16, Mithali sura ya 28 na 29.

Karibu kwenye somo la 16 kuhusu kitabu cha Biblia cha Mithali.

Kama katika mhadhara uliopita, bado tunaangalia mkusanyo namba 5 wa kitabu sura ya 25 hadi 29 ambayo, kama watu wengi wanavyokubali, inaelekezwa kwa namna fulani kwa viongozi, viongozi wachanga katika jamii, na kusaidia kuwaunda kuwa wawakilishi wenye uwezo, viongozi, wafuasi wa jumuiya zao. Hapa nataka kukazia hasa marudio mawili ya lahaja, ambayo yote yanaonekana katika sura ya 28, yaani aya ya 12 na mstari wa 28, kisha yalinganishe na methali zingine za kuvutia zinazohusiana, mbili katika sura ya 29 na moja katika sura ya 11. Acha nisome mistari ya 12 na 28.

Wenye haki wanapofurahi, utukufu mwingi. Lakini waovu wainukapo, watu hujificha. Waovu wanapoinuka, watu hujificha.

Lakini wanapoangamia, waadilifu huongezeka. Tena, itakuwa rahisi kusoma aya hizi kwa haraka na kufikiria, oh yeah, sawa, hiyo ina maana, moja kwa moja, dhahiri, isiyofaa kutaja zaidi au kutafakari zaidi. Inaonekana yote moja kwa moja.

Lakini ninachotaka kufanya kwanza kabisa sasa katika dakika chache zijazo ni kutusaidia tena kuzingatia maelezo na nuances ya usambamba na kisha kuanza kufungua kimawazo jinsi methali hizi zinavyoweza kusomwa kwa thamani yake yote. Katika mstari wa 28, dhana ya kimapokeo ingeeleza aya hii kama usambamba wa kinyume. Hii ingeongeza matarajio kwamba kila neno katika mstari wa nusu ya kwanza lina mwenzwa wa kisemantiki katika pili.

Lakini hii sivyo. Sikiliza vipengele vinavyolingana sasa tena katika tafsiri, tafsiri halisi kabisa. Katika kushangilia, katika kuinuka, wenye haki, waovu, utukufu mkuu, watu hujificha.

Bila shaka, maneno waadilifu na waovu ndiyo viwango vinavyotofautisha majina ya watu wema na wabaya katika kufikiri kwa hekima kwa Israeli la kale. Na inapozingatiwa kwa kutengwa, misemo katika kushangilia na katika kuinuka, hata hivyo, si sawa au hata kufanana kwa maana kutoka kwa mtazamo wa semantic. Hata hivyo, usemi huo, wenye haki wanapofurahi, hutazama hisia ambazo zingeambatana na ustawi na hadhi ya juu ya kijamii ambayo watu waadilifu wangukuwa nayo katika jamii yenye uadilifu.

Na kwa hivyo, msisimko wa watu wema ni metonymy sawa na kuinuka kwa waovu waliotajwa katika tofauti ya aya ya nusu ya pili. Maneno ya utukufu mkubwa na watu huficha, tena, pia yanaonekana kuwa hayahusiani kabisa. Lakini tena, kuna mawasiliano ya sitiari.

Usemi wa utukufu mkuu, sanjari na maelezo ya jamii yenye uadilifu, unatoa taswira ya sherehe za wazi za uadilifu na furaha zinazoweza kuambatana na ukombozi wa jamii iliyokandamizwa. Kinyume chake, ikiwa watu waovu watatawala, watu kwa ujumla wataogopa na watajaribu kujiepusha na madhara. Kwa hivyo, misemo miwili inaelezea mifumo tofauti ya tabia kwa kuzingatia vipengele tofauti, yaani hisia zinazoambatana, kinyume na hatua yenyewe, ya mwenendo huu.

Sasa tunaangalia mstari wa 28 na usambamba hapo. Waovu wanapoinuka, wanapoangamia, jificha, na kuongezeka, watu, wenye haki. Mawasiliano katika aya hii, tena, si yale yanavyoonekana.

Ikiwa mstari huo unaonekana kama ulinganifu wa kipingamizi, lebo ya kimapokeo ambayo ingetumika, mtu angetarajia baadhi ya maneno kuwa vinyume na pengine kipengele kimoja kiwe na visawe. Walakini hii sivyoyote. Ninataka kuangazia vipengele vitatu vifuatavyo vya usambamba katika aya hii.

Kwanza, misemo katika seti ya kwanza ya mawasiliano sio kinyume kabisa. Wanatofautiana waziwazi, lakini kinyume cha kuzuka kwa waovu kingekuwa kushuka kwao, si kifo chao. Wanaangamia.

Pili, hali katika seti ya pili ni sawa. Ingawa kuna tofauti ya aina fulani, kinyume cha ongezeko itakuwa kupungua au kupungua, sio kujificha. Kinyume chake, kinyume cha kujificha ingejitokeza au kuja wazi, sio kuongezeka.

Tatu, jinsi usambamba ulivyowekwa hufanya maneno katika seti ya tatu ya istilahi zinazolingana yalingane kwa namna fulani, lakini si visawe. Sio watu wote ni waadilifu. Zaidi ya hayo, ni jambo la kustaajabisha kwamba kinyume cha kisemantiki cha asili au kipingamizi cha zadiqim, mwadilifu, ni mwovu, hilo ndilo neno la kwanza katika aya hiyo, si adam, watu, neno ambalo linalingana nalo hapa.

Kwa nini ninaenda kwa undani sana juu ya hili? Naam, mazingatio haya kwa kweli yana matokeo mapana kwa ufasiri wa methali, ambayo ni ya hila zaidi kuliko inavyoonekana mara ya kwanza. Ili kufafanua hili, hebu sasa niangalie kwa undani tafsiri ya Roland Murphy ya aya hii katika ufafanuzi wake, ambayo ni, kwa njia, mwakilishi wa tafsiri ya jadi. Anasema, nanukuu, Mtu hujificha ili kuepuka madhara kutoka kwa mamlaka mbaya, lakini kwa kuanguka kwa waovu, wenye haki hujitokeza wazi.

Ni wengi, yaani wanaibuka na kufanikiwa. Sasa wako katika nafasi za mamlaka fulani. Kwanza kabisa, nataka kuangazia hapa kwamba aina hii ya tafsiri kwa hakika ni aina ya kuthibitisha maoni yetu ya awali ya methali hizi kwamba, sawa, wanasema kinyume, wanasema dhahiri.

Na tafsiri ya Murphy sio tafsiri kubwa sana ya hii, lakini ni upanuzi zaidi wa maana na kauli za methali hii ni nini. Kumbuka hasa glossing mara tatu ya, kuja wazi, kwa njia ya misemo, wao ni wengi, yaani, wao kuibuka na kufanikiwa. Sasa wako katika nafasi za mamlaka fulani.

Aya hii fupi inarekodi maamuzi yasiyopungua matano ya kiufafanuzi, matatu ambayo yana alama zote za ufasiri wa kimapokeo unaozingatia dhana ya ulinganifu mkali. Kwanza, usemi wenye mamlaka mbaya hufasiri msembo ambao kihalisi husema wakati waovu wanapotokea. Pili, msembo mtu hujificha hutafsiri usemi halisi ambao ubinadamu hujificha.

Tafsiri hizi mbili hazina ubishi. Kinyume chake, maamuzi matatu yaliyosalia ya kiufafanuzi hayana ushawishi mdogo, kwa maoni yangu. Kwa hivyo, tatu, maneno ya kuanguka kwa waovu sasa yanafafanua wakati wanaangamia.

Hii, bila shaka, inaendana kabisa na uchambuzi wa jadi wa usawa wa kipingamizi na wazo la usawa mkali au sahihi. Hata hivyo, wakati anguko, kuporomoka kwa waovu ni wazi kuwa ni kinyume cha kuongezeka kwao, dhana katika nafasi sambamba, sio maana ya usemi huo. Usemi wanapoangamia kwa uwazi haumaanishi kuinuka kutoka kwa mamlaka, kupungua kwa mamlaka, bali kifo cha waovu.

Nne, msembo wa Murphy, walio haki kuja wazi, ni tafsiri ya neno la Kiebrania, wanaongezeka, kwa kuwa wanaongezeka. Maana halisi ambayo Murphy anakubali na gloss yake ya kwanza, usemi, ni nyingi. Kumbuka pia kwamba kuja wazi ni tafsiri ya kimakusudi ya kifungu katika mwanga wa antonym yake ya kuweka, kujificha.

Ingawa Murphy anahusisha vitu hivi viwili kwa usahihi kuwa vinafanana, tatizo ni kwamba anahisi kulazimishwa kuviona kama vinyume halisi. Tathmini hii inathibitishwa na mng'ao wa pili, mng'ao, wanaibuka na kufanikiwa ni jaribio la kuchanganya maana halisi ya neno la Kiebrania na tafsiri ya Murphy. Kwa maana neno kuibuka ni gloss kwa kuja katika wazi na kufanikiwa ni ndani ya safu ya semantic ya mzizi kuongeza au idadi.

Na kisha hatimaye, gloss ya tatu ya ajabu, sasa wako katika nafasi za mamlaka fulani, haijatarajiwa, kutokana na uwiano wa awali wa Murphy wa haki na adam, mwanadamu, na ubinadamu, katika usemi huo, wanajificha. Ni nini basi kilichompeleka kwenye hitimisho kwamba wenye haki sasa wako kwenye nafasi za madaraka? Ushawishi mmoja unaweza kuwa muktadha wa karibu, hasa mstari wa 22 katika sura inayofuata, 29:2, na mstari wa 16 katika sura inayofuata, 29:16, na

tutaangalia mistari hii kwa dakika chache. Zaidi ya hayo, dhana ya kimapokeo inatabiri kwamba nafasi sambamba katika usambamba wa Kiebrania ni visawe au vinyume.

Murphy anaonekana kuwa amechora inverse kutoka kwa dhamira hizi. Kwa vile kinyume cha asili cha wenye haki ni waovu, lazima viwe sambamba. Kwa kuwa waovu walikuwa na nguvu zaidi katika nusu ya kwanza ya ulinganifu wa kipingamizi, Murphy alihitimisha kwamba wenye haki watakuwa na nguvu mara tu waovu watakapoteza ngome yao katika jamii.

Mtazamo wa zamani wa usambamba sahihi umetoa ushawishi wenye nguvu, ikiwa labda bila fahamu, kwenye tafsiri yake. Kuna uwezekano wa kupinga hoja yangu katika yale ambayo nimekuwa nikisema hivi punde. Mara nyingi dhana inafanywa kwamba kitenzi cha Kiebrania rabah hubeba maana zote mbili, yaani kuongeza na pia kuwa na nguvu.

Mtu anaweza kusema kwamba Murphy amefasiri tu kitenzi kulingana na maana zake zinazokubalika. Hata hivyo, natumai kuonyesha katika dakika chache zijazo kwamba hii sivyo hata kidogo. Ili kutazamia hitimisho la hoja yangu, ambayo, kwa njia, itakuwa ndefu na yenye maelezo mengi sana, maamuzi ya kileksika ambayo juu yake vitambulisho hivi vya maana hii inayodhaniwa kuwa maradufu ya kitenzi cha Kiebrania rabah vimeegemezwa kwa hakika zenyewe zinategemea mbinu ambazo tayari zimetokana na nadharia ya ulinganifu sahihi katika nafasi ya kwanza.

Kwa hiyo, tafsiri ya Murphy ya rabah kuongezeka pia kumaanisha kuwa na nguvu inatokana na nadharia kwa namna yoyote ile, iwe juu ya maana ya kitenzi kinachodhaniwa kuwa au juu ya dhana inayodhaniwa kuwa ya watu wema na waovu katika aya hii. Katika yatakayofuata, sasa nitawasilisha na kutetea tafsiri yangu mwenyewe ya aya ya 28 kwa kuzingatia kanuni za uchanganuzi ambazo nimekuwa nikitetea katika mfululizo huu wa mihadhara. Na ingawa kutakuwa na maelezo mengi katika kile kinachofuata sasa, natumai kuonyesha ni kiasi gani kinaweza kupatikana kwa tafsiri ya bidii ya ubunifu ambayo inachukua mtazamo mpana zaidi wa usawa na pia umuhimu wa sitiari.

Sasa tena, kwa urahisi wa kulinganisha na uelewa wa Murphy, sasa nitafupisha maoni yake hapa. Wakati wahalifu wanapata ushawishi mkubwa katika jamii, watu wengi watajiondoa kutoka kwa maisha ya umma. Hata hivyo, wahalifu hao watakapofikishwa mahakamani, asilimia inayoongezeka ya watu watafuata maadili na tabia za juu zaidi.

Sasa, hapa kuna maoni kadhaa juu ya kifungu chake, juu ya kifungu hicho, watu wengi watajiondoa kutoka kwa maisha ya umma. Ingawa neno watu katika Kiebrania ni neno la pamoja kwa watu kwa ujumla, neno adam, halimaanishi kwamba neno hilo hufanya mara kwa mara na hapa linamaanisha kila mtu. Katika mazoezi, daima

kutakuwa na watu ambao wanahisi kuvutiwa na mamlaka na mafanikio, watu ambao watajishughulikia wenyewe au ambao wataungana na waovu.

Wengine, hata hivyo, wataogopa unyanyasaji na au unyonyaji. Onyesho la wazi la mali na au furaha yenye matumaini itaepukwa. Upinzani wa umma dhidi ya dhuluma itakuwa nadra.

Sasa, natoa maoni fulani juu ya msemu katika muhtasari wa Murphy, wahalifu hao wanapofikishwa mahakamani, ukali wa adhabu, wataangamia, inaashiria hali mbaya ya uhalifu unaofanywa na waovu hawa na ukubwa wa tishio ambalo wameweka kwa jamii. Hawaadhibiwi tu, wanauawa. Waovu si watu ambao si wakamilifu kwa ujumla.

Hofu wanayotia watu wengi kwa ujumla inapendekeza kwamba istilahi hapa inarejelea watu hatari sana ambao wana njia na hamu ya kulazimisha malengo yao ya ubinafsi kwa jamii kupitia unyonyaji, kulazimishwa, na vurugu. Waovu hapa ni wahalifu wagumu. Sasa, ninatoa maoni fulani juu ya taarifa ya Murphy kwamba watapitisha maadili na tabia ya juu kuhusu watu wema.

Jina la haki sio tu sifa ya jumla ya watu ambao kwa njia isiyojulikana wanachukuliwa kuwa wazuri. Badala yake, ninaamini, neno hilo linarejelea watu wenye tabia na wema ambao wanatafuta kwa bidii manufaa ya jamii. Na nimefanya hivyo katika hotuba iliyotangulia tulipoangalia Mithali 25 mstari wa 28.

Wenye haki ni chemchemi ya baraka kwa wengine, ambao hawapaswi kutoa nafasi mbele ya waovu. Hawa ndio wenye haki tunaowazungumzia hapa. Halafu, pia maoni kadhaa juu ya taarifa ya Murphy, asilimia inayoongezeka ya idadi ya watu.

Kifungu hiki cha maneno, asilimia inayoongezeka ya idadi ya watu, kwa Murphy, kinafanua kitenzi cha Kiebrania rabah , ili kuongezeka. Sasa, kuna makubaliano ya jumla kwamba kitenzi hiki wakati mwingine humaanisha kuongezeka au kuwa na nguvu. Kwa hivyo, kwa mfano, makala husika katika kamusi ya kawaida ya Kiebrania-Kiingereza, Lexicon ya Kiebrania na Kiaramu ya Agano la Kale.

Lakini ikiwa hii ilikuwa hivyo, kwa nini kurudia ongezeko pia? Sasa, marejeleo yaliyoorodheshwa kuunga mkono dai hili ni machache. Mwanzo 7, 17-18, Danieli 12, 4, Mithali 28, 28, Mithali 29, 2, na Mithali 29, 16. Hii ni mistari sita katika yote ambayo Murphy na Kahaba na wengine wengi wanasema kwamba raba haimaanishi tu kuongezeka kwa idadi, lakini pia inamaanisha kuwa na nguvu.

Kati ya hizi sita, tatu za kwanza hazishawishi na zinaweza kutengwa kama msaada wa maana kuwa na nguvu. Cha kwanza ni vitenzi katika Mwanzo 7, 17-18, ambavyo vina maji kama mada ya rabah . Kwa hivyo, maji yanakuwa na nguvu.

Hakika, katika mstari wa 18, maji yakawa na nguvu na kuongezeka sana juu ya dunia. Kwa hivyo, sema juu ya maji kuwa na nguvu. Lakini hii inaonyeshwa kupitia umbo la pl la kitenzi gabar , giber.

Kitenzi rabah kina maana yake ya kawaida, kuongeza. Vile vile, Danieli 12, mstari wa 4 ina ujuzi kama somo la kitenzi rabah . Kila tafsiri ya Biblia niliyoishauri ina maana ya kawaida ya kitenzi.

Hata wale wanaorekebisha neno kwa maarifa, kama vile NRSV, wengi kama hao watakuwa wakienda huku na huko, na uovu utaongezeka. Tumia maana ya kawaida kwa rabah kuongezeka kwa idadi badala ya kuongezeka kwa nguvu. Kwa hivyo, kama nilivyoelezea kwa undani, tatu za kwanza kati ya hizi sio za ushawishi.

Hili basi linatuacha tu na marejeleo matatu, yaani lahaja yetu 28-28 na kisha mbili zinazohusiana kwa karibu 29-2 na 29-16 katika Mithali. Katika dakika chache zijazo sasa, nitachambua aya hizi tatu kwa undani ili kupima kama 29:2, 29:16, na 22:28 kweli zinaunga mkono kisa cha kugawa maana kuwa na nguvu kwa kitenzi hapa. Kwa kuwa kundi la sasa la Mithali ndilo lahaja la mwisho ambalo nimechunguza hapa katika kitabu changu, nilichofanya ni kuwa nimejaribu baadhi ya taratibu muhimu za uchanganuzi ambazo zimetokana na kazi yangu ya usambamba katika miaka ya hivi karibuni.

Hasa, ninataka kuhoji utaratibu wa kupeana maana maalum za kileksia kwa maneno ya Kiebrania kwa msingi wa utumizi mgumu wa usambamba sahihi. Unaona ninachofanya? Je, katika marejeo haya matatu yaliyosalia ni nini kinapendekeza kwamba rabah inamaanisha kuwa na nguvu? Kwa maoni yangu, hakuna mengi. Kwa hakika, Murphy kamwe hatafsiri kitenzi rabah kwa njia hii katika aya hizi tatu.

Katika ufafanuzi wake ambapo anatafsiri kitabu kizima cha Mithali, hizi hapa tafsiri zake. 28-28 Waovu wainukapo, watu hujificha, lakini wanapoangamia, wenye haki huwa wengi. 29-2 Wenye haki wanapokuwa wengi, watu hufurahi; bali waovu watawalapo, watu huugua.

29-16 Kadiri waovu wanavyozidi, ndivyo watendao maovu zaidi, lakini wenye haki wataona anguko lao. Je, unaona kinachoendelea? Inaonekana kuwa ya kushangaza zaidi basi kwamba aliweka rabah maana ya kuwa na nguvu katika maoni yake ya kufasiri. Ingawa hatuwezi kuwa na uhakika kuhusu sababu zake, ninashuku kwamba tafsiri ya New Revised Standards Version inaweza kufichua hoja ambayo imeathiri uamuzi wa Murphy.

Tena, maneno nitakayoangazia ninapoinua mkono wangu, maneno yanayotafsiri kitenzi rabah ninaposoma sasa kutoka kwa NRSV. Waovu wanaposhinda, watu hujificha, lakini wanapoangamia, wenye haki huongezeka. Kwa hivyo hiyo ndiyo maana ya kawaida, ongezeko la idadi.

Lakini sasa inakuja 29-2 Wenye haki wanapokuwa na mamlaka, watu hufurahi, lakini waovu wanapotawala, watu huugua. Na kisha 29-16 Waovu wanapokuwa na mamlaka, makosa huongezeka, lakini wenye haki wataangalia anguko lao. Mara mbili, rabah inatolewa kuongezeka, na mara mbili ina gloss kama ilivyo katika mamlaka.

Yamkini, watafsiri waliona kibali cha kutofautisha huku kupitia utumiaji wao wa dhana ya kimapokeo ya ulinganifu mkali au sahihi. Ili kupima dhana hii, sasa nataka kuangalia matumizi ya rabah katika aya hizi tatu. Kwa mtazamo wangu mwenyewe.

Hebu tuangalie matumizi ya rabah katika 28-28 kwanza. Hapa kitenzi kinatolewa na maneno yanayoelezea dhana ya ongezeko na Murphy na NRSV. Kwa nini, basi, kamusi ya Kiaramu ya Kiebrania ambayo nimetaja hapo awali, inaorodhesha kama tukio ambapo raba ina maana ya kuongezeka, na kuwa na nguvu? Majibu yanabaki sawa na hapo juu tunapouliza swali kuhusu tafsiri ya Murphy.

Mithali 28-28 haitumiki kama uthibitisho wa kuunga mkono mkataa wa kwamba rabah hubeba maana inakuwa yenye nguvu. Lakini kama mfano, ambapo maana hii imetolewa kwa msingi wa ushahidi mwingine, haswa uhusiano wake wa muktadha na kufanana kwa jumla na 29-2 iliyo karibu, ambayo sasa ninageukia. Uchambuzi wa usambamba katika 29-2 unaonekana, mwanzoni angalau, kuthibitisha kwamba hapa, rabah inamaanisha kuwa na nguvu.

Hapa kuna vipengele vinavyolingana katika Kiingereza. Wakati wenye haki wanaongezeka, wanakuwa na nguvu, ikilinganishwa na wakati, tunapata, kutawala, utawala sambamba, utawala wa rabah . Seti ya pili ya mawasiliano, bila shaka, ni ya jadi, wenye haki na waovu.

Na kisha ya tatu ni watu kufurahi au kuwa na furaha na watu kukua. Kunaonekana basi kuwa na usambamba kamili kati ya seti tatu za usambamba ambazo, kwa mujibu wa dhana ya kimapokeo, ni visawe au vinyume. Kwa hakika, hii inaonekana kufanya kazi na upatanishi wa kimapokeo wa waadilifu na waovu, vinyume, na somo linalofanana am, kisawe cha vitenzi viwili visivyo na majina ya kufurahi, kufurahi, na kuugua, mwishoni mwa mistari miwili ya nusu.

Kwa kuzingatia kanuni za dhana ya kimapokeo ya ulinganifu mkali basi, ni lazima ionekane ya asili tu kwa maneno mawili ya kwanza ya mistari nusu, ambayo yako katika nafasi zinazofanana za kisintaksia na sambamba kwa uwazi, kumaanisha kitu kimoja. Kwa kuwa maana ya kitenzi kutawala inahusiana kwa uwazi na nguvu, hitimisho linaonekana kuwa na mantiki kwamba kitenzi rabah hapa lazima kiwe na maana sawa, yaani, kuwa na nguvu. Je, unaweza kuona mzunguko wa hoja? Kuna seti mbili za sababu, kwa maoni yangu, hata hivyo, kwa tafsiri tofauti ya aya.

Aya hiyo si ya kawaida katika mambo kadhaa, na muktadha una uhusiano mkubwa na maana yake. Kwanza nitatoa tafsiri yangu mwenyewe, pamoja na maelezo mafupi. Kisha tutaangalia muktadha wa Aya, na mwisho, nitaelezea ni matokeo gani mambo haya yanayo kwa tafsiri.

Nivumilie. Kwa hivyo hapa kuna tafsiri yangu ya 29.2. Wenye haki wakiongezeka, watu watafurahi; bali mtu mwovu atawalapo, watu huugua. Nitaacha utaratibu wa kawaida katika uchanganuzi wangu wa usambamba ili kuoanisha vipengele vya mstari wa nusu na taarifa zinazolingana katika nyingine.

Kwa sababu si lazima, kwani tafsiri yangu ni halisi zaidi. Lakini hata hivyo, ninaamini pia sio tu halisi zaidi, lakini pia ni tajiri zaidi katika maana. Kwanza, nimekataa kutafsiri kitenzi rabah kama kinyume sahihi cha kitenzi sambamba kutawala, na nimehifadhi maana yake ya kawaida ya kuongezeka kwa idadi.

Nitatoa utetezi kwa hili katika muda mchache. Pili, neno kwa watu limedhamiriwa katika mstari wa nusu ya pili, watu. Wakalimani wengi hawazingatii hili.

Ingawa haijabainishwa, katika mstari wa nusu ya pili, watu. Nitaonyesha umuhimu wa hili baada ya muda mfupi. Tatu, tofauti na 28:12, 28:28, 29:16, na 11:10, ambayo tutaijia baadaye kidogo, neno kwa waovu hapa ni umoja.

Kwa hivyo tafsiri ikiliweka wazi hili katika tafsiri yangu, mtu mwovu. Tofauti hii, kwa njia, ni muhimu kwa uelewa wangu wa aya, kama tutakavyoona baada ya muda mfupi. Na ninaangazia hii tu.

Kwa hivyo, ninachofanya ni kwamba, mimi ni halisi na sahihi sana. Ninarudia tu katika tafsiri ya Kiingereza kile ambacho Kiebrania kinasema, na sio kile ninachofikiria inasema, ambayo kila mtu hufanya. Nne, kitenzi cha Kiebrania kufurahi kina maana mbili tofauti kidogo.

Inaweza kumaanisha kujisikia furaha kubwa, au inaweza kumaanisha kuonyesha ishara za furaha kubwa. Na tofauti ni muhimu. Kwa kuzingatia uainishaji wa aya kama ulinganifu sahihi wa kipingamizi, wakalimani katika siku za nyuma wamekuwa na mwelekeo wa kupeana kitenzi katika 29.2 maana ya pili, yaani, kuonyesha ishara za furaha kubwa, kwa kuwa hii inatoa upinzani wa karibu na kuugua, kuhisi kutokuwa na furaha.

Kwa wazi, sauti inayosikika, ni lazima niseme, usemi wa kutokuwa na furaha, kuugua. Kwa wazi ni ishara inayosikika ya dhiki kubwa au kutokuwa na furaha. Hata hivyo, furaha ya ndani na kutosheka juu ya kuongezeka kwa idadi ya watu waadilifu katika jamii inaonekana itikio la kawaida zaidi kuliko sherehe za wazi.

Ndio, wacha nione tu. Nadhani ninahitaji kurudia hii. Ndio, sawa.

Samahani, nitarudia sentensi chache zilizopita, kwa sababu nadhani huenda nimekosa mambo machache hapa. Kwa hiyo acha niseme tena, nne, kitenzi cha Kiebrania kufurahi kina maana mbili tofauti kidogo. Kwanza kabisa, hisia ya ndani ya furaha kubwa, na kisha pili, kuonyesha ishara za furaha kubwa.

Na kwa kuzingatia uainishaji wa mstari huo kimapokeo kama ulinganifu mkali wa kipingamizi, wafasiri wameelekea kukipa kitenzi katika 29:2a maana ya pili, yaani kuonyesha dalili za furaha kuu, kusherehekea. Kwa kuwa hii inatoa uchambuzi wa karibu na kuugua, ambayo ni wazi pia ni ishara ya nje ya hisia ya huzuni. Hata hivyo, furaha ya ndani na uradhi juu ya kuongezeka kwa idadi ya watu wema katika jamii inaonekana itikio la kawaida zaidi kuliko sherehe ya wazi.

Maoni haya yanaelezea chaguzi nne zilizoonyeshwa katika tafsiri yangu. Kabla hatujazingatia matokeo ya maamuzi haya kwa ajili ya kufasiri 29:2, hata hivyo, sasa tunahitaji kuangalia kwa karibu zaidi viungo vya muktadha wa mstari huu. Kwa hivyo kwanza kabisa nitaangalia muktadha wa Mithali 28:12, Mithali 28:28, na kisha tutachunguza pia baadaye juu ya muktadha wa Mithali 29:2, lakini kumbuka hapa kwamba taarifa mbili zinazofanana katika sura iliyotangulia katika uchanganuzi wangu hutoa muktadha muhimu sana wa 29:2. Lakini kwanza kabisa, hebu tuangalie 29:2 yenyewe.

Murphy alidokeza kwamba katika Mithali 28 kitu kipya kinaanza, kinachoonyeshwa kati ya mambo mengine, na mabadiliko ya mzunguko wa juu wa kile anachoita usawa wa kupinga kuliko katika sura zilizopita. Meinhold vile vile alitoa muundo wa aina nne wa 28.1 hadi mwisho wa sura ya 29 kulingana na mistari muhimu, yaani 28.1, 28.12, 28.28, na kisha pia 29.16 na 27. Malko pia aliona muundo kama huo na 21.8 na 29.27 kuhusu kile ambacho haki na mwovu alikiita mtawala mkuu wa sehemu ya kutawala juu ya sehemu kubwa ya mtawala. kwa uadilifu, ambayo kimuundo imewekewa alama, alibishana, 28:12, 28:28, 29.2, na 29:16, aya zetu nne ambazo tumekuwa tukiziangalia wakati wote.

Muhimu kwa mjadala wetu hapa sasa ni kwamba katika mapendekezo yote mawili lahaja zinazorudiwa zina jukumu la uhariri, na ninakubaliana na hili. Whybray katika ufafanuzi wake anaweza kuwa sahihi kwa kusema kwamba hakuna, nukuu, muundo wa kina katika Mithali 28 na 29. Lakini inaonekana vigumu kukataa kwamba kuna angalau muundo fulani katika sura hizi.

Kuhusiana na Mithali 28, mtu hawezi ila kuvutiwa na jinsi mawazo fulani yanavyojitokeza ndani na nje ya mistari 28. Kulingana na maelezo ya muhtasari ya Murphy, Alonzo Schoeckel alipendekeza kuwa siasa ndiyo mada inayounganisha ya Mithali 28. Ninanukuu, The sehemu kubwa ya mistari inahusu matumizi sahihi au matumizi mabaya ya mamlaka, ama kisiasa au kiuchumi .

Ni kana kwamba maagizo yalielekezwa waziwazi kwa vijana waliokusudiwa kwa vyeo vya mamlaka na ushawishi katika jamii. Maliza kunukuu. Malco alienda mbali zaidi.

Mithali 28 hadi 29 kwa maoni yake ni, nukuu, mkusanyo uliopangwa kwa njia tata unaotumika kama mwongozo kwa wafalme wajao. Maliza kunukuu. Vivyo hivyo, Whybray alikazia kwamba Methali kuhusu watawala ina sehemu muhimu katika Mithali 28 hadi 29 .

Mithali 28.2, 15, 16, 29.4, 12, 14, na 26, kwa maoni yake, ninanukuu, sio tu ya kunyenyekea na kustaajabisha, lakini zote kwa kiasi fulani ni za kukosoa na zinaonyesha ufahamu wa uwepo wa watawala wabaya na wakatili. Maliza kunukuu. Sasa, maneno mbalimbali ya watawala yametumika katika aya hizi.

Mstari wa 2, mstari wa 15, mstari wa 16, mstari wa 29, mstari wa 4, mstari wa 29:12, na 29:14. Kwa maana, neno la mfalme linaonekana mara mbili katika Mithali 29. Ya kwanza kati ya hizi imetenganishwa na 29:2 kwa mstari mmoja tu, huku ya pili kati ya hizi ikitenganishwa na 29:16 pia kwa mstari mmoja tu. Zaidi ya hayo, aya ya kuingilia kati katika matukio yote mawili, yaani 29:3 na 29:15, inahusiana na elimu ya watoto, hivyo basi kuunda sura ya utatu, ya kistaarabu kuzunguka nyenzo zilizoambatanishwa kuhusu hatari za serikali mbovu.

Viungo vya muktadha na miunganisho ya mada, basi, ni nguvu sana hivi kwamba nakubaliana na Marco. Methali 29:2 inaweza kufasiriwa kuwa sehemu ya mistari mingi ambayo ingeweza kutumika katika muktadha wa elimu ya viongozi wa wakati ujao katika jamii, labda hata mtawala wa wakati ujao, mfalme. 29:2 inahitaji basi kufasiriwa katika muktadha wa maandalizi ya mtawala wa wakati ujao kwa ajili ya serikali.

Mtu huyu anahimizwa kukuza uenezaji wa wema kwa watu wote ili kuleta ridhaa kwa raia wa nchi. Hili linalinganishwa na pendekezo la jumla zaidi kwamba ikiwa watawala wa nchi ni waovu, watu wa nchi wataugua. Neno lenye nguvu nyingi ambalo sikuzote limo katika Biblia ya Kiebrania linalohusishwa na kutoridhika sana na mara nyingi huongoza au hutokana na adhabu kali ya kimungu.

Katika Kutoka, Isaya, Yereimia, Maombolezo, Ezeieli, na Yoeli, na marejeo kadhaa hapa. Kwa hiyo, nusu ya mstari wa pili wa aya hii ni onyo kali kwa mtawala ajaye kujiepusha na dhulma wakati wa utawala wake kwa maana, inadokezwa kuwa, kuugua kwa watu wake kutachochea sio tu kutoridhika kwa umma bali janga la kitaifa kupitia hukumu ya Mwenyezi Mungu. Mistari ifuatayo, sura ya 9, mstari wa 3 hadi 16, hutoa mifano ya serikali nzuri na mbaya.

Katika dakika chache zijazo, nitachunguza matumizi ya raba katika Mithali sura ya 29, mstari wa 16. Hili sasa ndilo rejea la mwisho lililoorodheshwa lenye maana ya kuwa

na nguvu kwa kitenzi rabah . Uchunguzi wa awali utagundua uoanishaji wa kimapokeo wa waovu na waadilifu katika nafasi zinazolingana.

Lakini zaidi ya hili, inaonekana kuna usawa mdogo ambao unastahili lebo. Walakini, usawa kama huo umetambuliwa. Huu hapa ni uchambuzi mfupi wa Murphy.

Nanukuu. Mstari unakumbuka 28:12, 28:28, na 29:2. Wenye haki na waovu wanatofautishwa, na ongezeko la kundi lolote linaongoza kwenye nguvu na ushawishi mkubwa zaidi. Hapa, ongezeko la makosa litabadilishwa.

Haijasemwa jinsi gani, lakini ushindi wa mwenye haki unaashiriwa na kushuhudia anguko la waovu. Maliza kunukuu. Sehemu zifuatazo za ufafanuzi wa Murphy ni muhimu.

Kwanza, rufaa kwa muktadha. Mstari huu unakumbuka aya zingine, haswa 29.2. Pili, kategoria ya utofautishaji kati ya upatanishi wa kimapokeo wa waadilifu na waovu ni kirai, kwake yeye, cha usambamba. Tatu, wazo kwamba kwa namna fulani ongezeko la watu waadilifu au waovu husababisha nguvu na ushawishi mkubwa kwa kundi lolote.

Uchunguzi wa karibu wa kile kinachoitwa usambamba katika 29:16, hata hivyo, unaonyesha kwamba vipengele vinavyolingana kwa njia yoyote ni vigumu kupatikana. Hapa kuna hali moja inayowezekana ya kuunda usawa. Nami nataka ufuatilie hili tu na uone kama wanaungana kwa njia yoyote ile.

Wakati mtu anapongezeka au kuwa na nguvu, kinyume na kuanguka kwao, waovu na wenye haki, uasi huongezeka, watu wataona. Uchambuzi huu unanasa tofauti kati ya wenye haki na waovu, na pia pengine upinzani kati ya kitenzi rabah , iwe ni kuongezeka au kuwa na nguvu, na kuanguka au kuanguka ghafla. Seti ya tatu ya misemo, hata hivyo, inalingana tu katika maana pana zaidi ya neno hilo.

Kulingana na matumizi ya kawaida ya ulinganifu wa kimapokeo, mtu anaweza kweli kutafsiri wazo kwamba kinyume cha anguko la kundi fulani la watu ilikuwa ni kupanda kwao madarakani. Inaonekana kwangu, hata hivyo, kwamba aina hii ya urembo sio hitimisho la lazima kutokana na kuwepo kwa tofauti kati ya maneno mawili. Je, ni kweli kupoteza mamlaka ndiyo matokeo muhimu na muhimu zaidi ya kuanguka kwa kikundi fulani cha watu? Na hata kama hii ilikuwa hivyo, kulikuwa na neno la Kiebrania lifaalo kabisa karibu ili kueleza wazo hilo, yaani kitenzi kuinuka, kama katika usemi huo, wakati waovu wanapotokea katika 28:12 na 28:28.

Kwa hivyo, mwandishi angeweza kusema hivyo ikiwa alitaka. Usemi huu unapatikana kwa urahisi, na ungefaa hasa kwa sababu unaonyesha wazo ambalo ni la kujitawala. Inaelezea kupanda juu kwa waovu, wakati usemi mwingine hapa unaelezea anguko la ghafla.

Usemi huu ungeeleza pia wazo la kuwa na nguvu, kama tulivyojadili hapo awali. Walakini, usemi huu haukutumika katika muktadha wa sasa. Kitenzi kilichotumiwa badala yake kilikuwa kitenzi rabah , ambacho hutokea tena katika mstari wa nusu uleule na maana yake ya kawaida, kuongezeka kwa idadi.

Hitimisho litakalotolewa kutokana na mazingatio haya yote ni kwamba 29:16 pia haiungi mkono maana ya kuwa na nguvu kwa kitenzi rabah . Hebu sasa turudi kwenye Mithali 28:28, mstari ulioanza katika uchunguzi wetu wa maana ya rabah . Tumeonyesha, natumai nimeonyesha, kwamba mara tu utimilifu wa dhana ya kimapokeo ya ulinganifu mkali unapotiliwa shaka, kwa hakika hakuna chochote katika aya hii, au katika aya nyingine yoyote, ambacho kinalazimu maana hiyo kukua na kuwa na nguvu.

Zaidi ya hayo, uchanganuzi ambao nimependekeza hapa unapendekeza kwamba maana ya kuwa na nguvu kwa rabah , kama inavyowasilishwa katika kamusi za kisasa za Kiebrania, inahitaji kuwa nyingi. Hitimisho muhimu kwa uchambuzi wa kina wa kufikiria wa mashairi ya Kiebrania, na pia kwa leksikografia kwa ujumla, inaweza kutolewa, naamini, kutokana na mfano huu, tumeangalia hivi punde. Kuna sehemu nyingi ambapo maana za maneno ya Kiebrania zimewekwa kwa msingi wa usambamba katika maana kali.

Vitambulisho vingi hivi vimeingia katika kamusi za sasa za Kiebrania-Kiingereza, Kiebrania-Kijerumani, Kiebrania-Kihispania, Kiebrania-Kifaransa, na kadhalika. Hata hivyo, matokeo ya uchunguzi wa sasa wa yale niliyoyasema hivi punde, yanapendekeza kwamba vitambulisho vya kileksikografia vinavyoegemezwwa kwenye dhana ya ulinganifu mkali vinasimama kwenye msingi unaoweza kuwa dhaifu. Yanahitaji kuangaliwa tena kwa jicho lililo wazi kwa uwezekano kwamba maneno yanayotambuliwa kwa namna hii si visawe haswa au vinyume vya maneno ambayo yanawiana nayo.

Sasa nataka kusema jambo fulani zaidi kuhusu kufanana na tofauti kati ya Mithali 28:12 na Mithali 28:28 . Watu wengi hapo awali wamesema, sawa, zaidi au chini ya kitu kimoja kinasemwa katika zote mbili, katika anuwai zinazorudiwa. Lakini kuna mistari mingine mitatu katika Mithali, nayo ni sura ya 11:10 na ile tuliyokwishaingalia, 29:2 na 29:16, ambayo inafanana sana hivi kwamba nadhani inaangazia si tu kufanana bali pia tofauti kati ya 28:12 na 28:28. Msomi wa Agano la Kale Daniel Snell aliorodhesha, kwa hakika, 11:10 na 29:2 pamoja na 21:11, 21:12 na 28:28 kama vile alivyoita mara mbili alivyoambia Mithali. Na anasema, kundi hili linashiriki matumizi ya nomino za usemi zilizotanguliwa na, katika, katika vishazi vyote viwili.

Mithali 29:16 pia inaonekana katika orodha ya Daniel Snell ya Methali Zilizosemwa Mara Mbili, hapa, hata hivyo, chini ya kategoria ya matumizi ya vitenzi viwili. Na kwa

mtazamo, tukiziangalia pamoja, aya hizo tano hakika zinafichua mambo yanayofanana ambayo yanakaribiana zaidi kuliko uchambuzi au maelezo ya Daniel Snell. Acha nikusomee aya hizo.

Wenye haki wakifanikiwa, mji hushangilia. Kwa hivyo, hii ni 11:10. Wenye haki wakifanikiwa, mji hushangilia. Waovu wanapoangamia, kunakuwa na karamu nyingi.

28:12. Wenye haki wanapofurahi, utukufu mwingi. Lakini waovu wainukapo, watu hujificha. 28:28. Waovu wanapoinuka, watu hujificha.

Lakini wanapoangamia, waadilifu huongezeka. 29:2. Wenye haki wakiongezeka, watu watafurahi. Lakini waovu watawalapo, watu wataugua.

29:16. Waovu wakiongezeka, makosa huongezeka. Lakini waadilifu wataona kuanguka kwao. Sasa, najua, kwa kweli, unaposikia tu hii ikisomwa kama hivyo, zinasikika sawa.

Lakini nataka kufanya kesi sasa katika dakika chache zijazo za kupendekeza kwamba nuances hila na tofauti kati ya kila mmoja wao ni muhimu sana. Na nitasema kwamba tunapozingatia tofauti hizi, taswira tata sana ya utekelezaji wa utawala katika serikali na jamii inaibuka. Huo sio tu wenye akili ya ajabu, wenye akili ya kijamii, na wenye akili ya kisiasa, lakini ningenda hadi kusema kwamba hii inaweza kuwa funzo kwa serikali ya kisasa, katika nchi za Magharibi na kwingineko duniani.

Katika uchambuzi wangu, sasa nimefanya uchunguzi mbalimbali kuhusu hili. Na nadhani nitaruka juu ya mengi ya haya, lakini ruka kwa hitimisho langu ili kutoa hisia ya matokeo ya uchambuzi huu wa kina ni nini. Kwa namna fulani ninaichukua kutoka kwa maelezo ya bahati ya watu waovu katika aya hizi.

Maelezo manne katika aya hizi za bahati ya watu waovu ni chanya. Wakati wa kutokea, wakati wa kutawala, wakati wa kutokea, na wakati wa kuongezeka. Tena, matukio haya yote manne kwa waovu yanaonekana kuwa sawa.

Kwa hakika, tunaweza kudhani kwamba marejeleo mawili ya kutokea ni sawa, yakirejelea umuhimu unaoongezeka katika jamii, ushawishi unaokua, na uwezekano wa kupanda katika miundo ya nguvu ya jamii. Hii inaweza kuonekana sawa na kutawala, lakini tena, misemo sio lazima iwe sawa. Kwanza, ingawa kutokea kunaweza kujumuisha kupanda ngazi ya miundo ya nguvu ya jamii, hii si lazima iwe hivyo.

Na pili, kuwa sehemu ya muundo wa nguvu sio sawa kabisa na kutawala, ambayo kwa kawaida inamaanisha nguvu kamili. Rejea ya kuongezeka mara nyingi imeonekana kama njia nyingine ya kusema kwamba waovu watakuwa na nguvu, lakini bila shaka, nimesema, natumaini kwa ushawishi, dhidi ya dhana hiyo. Ongezeko

kubwa na endelevu la idadi ya kikundi fulani cha watu katika jamii bila shaka bila shaka hatimaye litabadilisha usawa wa madaraka kwa niaba yao kwa sababu watakuwa na ushawishi zaidi, tukizungumza kwa upana, katika jamii.

Walakini, kuna nuances ndogo kati ya usemi huu na zingine ambazo hazipaswi kupunguzwa. Kuhusiana na hili, narejea kwenye tafsiri ya Clifford ya 2916, ambayo inadumisha dhana ya ongezeko la idadi badala ya kuifananisha na maana nyinginezo, na hii inafunza. Ninanukuu kutoka kwa Clifford, Kundi la watu waovu linapongezeka, hupanda mbegu za uharibifu wake kupitia kuongezeka kwa makosa dhidi ya wengine.

Ongezeko lenyewe la jamii ya waovu litaleta anguko lake, kwa maana makosa yanaleta machafuko ya kijamii pamoja na malipo ya kimungu. Hii inanileta kwenye majibu mbalimbali katika jamii kuhusu bahati husika ya waovu. Inaonekana kuna aina mbili za majibu, yanayoonyeshwa na nomino zinazorejelea vikundi maalum vya watu na vitenzi vinavyoelezea kile wanachofanya.

Kwa kukabiliana na kifo cha waovu, kuna karamu kati ya raia wa jiji waliotajwa katika mstari wa 1110a. Kwa kukabiliana na kuongezeka kwa idadi ya watu waovu, uvunjaji wa sheria huongezeka katika 2916. Makundi mengine ya watu yaonekana kuitikia vivyo hivyo mwanzoni, hasa tunapofikiria tu tafsiri ya Kiingereza.

Kwa wazi, watu katika Mithali 28 mstari wa 12 na 28 mstari wa 28 wanarejelea idadi ya watu kwa ujumla bila kizuizi kwa kundi fulani la jamii katika mojawapo ya matukio haya mawili. Neno watu katika 29:2 pia linaonekana kufanana kimaana katika mtazamo wa kwanza. Walakini, ninaamini na kubishana kuwa hii sivyo, kwa maana rejeleo hapa linafanywa kwa idadi ya watu kama raia wa ufalme unaotawaliwa na mfalme.

Hatimaye, waadilifu, kwa maoni yangu, hawarejelei idadi ya watu kwa jumla bali aina maalum za watu ndani ya jamii, yaani watu wenye tabia na uadilifu wanaotafuta manufaa ya jamii kikamilifu. Kwa hivyo, kuna mfanano na tofauti kati ya vitenzi vilivyotumika katika aya hizi. Majibu mawili kwa hatima chanya ya waovu yanakaribiana na visawe, yaani kujificha na kujificha.

Mwitikio wa watu, hata hivyo, ni tofauti kabisa. Wataugua. Kuhusiana na majibu ya hatima mbaya ya waovu, kuna tofauti kubwa tena.

Kuna tafrija inayopendwa na watu wengi katika mstari mmoja, ikiongeza idadi ya watu waadilifu katika mstari mwingine, na fursa kwa watu waadilifu kuwa na uradhi wa kuona jinsi waovu watakavyoanguka hatimaye katika mwingine. Maoni ya kina zaidi katika hili, seti yangu ya mwisho ya beti ambazo nimechanganua katika kitabu changu, zinaonyesha ukweli kwamba tofauti za hila kati ya semi zinazofanana katika

ushairi wa methali ni jambo. Kuzichukulia kwa uzito kuna uwezo wa kuimarisha uelewa wetu wa beti hizi hasa na ushairi kwa ujumla.

Hii inatuleta mwisho wa hotuba yetu.

Huyu ni Dk. Knut Heim katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Mithali. Hiki ni kipindi namba 16, Mithali sura ya 28 na 29.